Електронно фактуриране по ЗДДС: какво беше предложено и какво е внесено в Народното събрание

Съпоставка на разпоредбите за структурираното електронно фактуриране в първоначалния проект на ЗИД на ЗДДС, публикуван за обществено обсъждане на 23 септември 2026 г., и в законопроект № 52-602-01-60, внесен от Министерския съвет на 5 ноември 2026 г.

Как да четете таблицата: първата колона обяснява промяната с думи. Втората и третата колона съдържат дословните текстове от двата проекта с номера на параграфа и члена, за да можете да проверите сами. Номерата на § са по съответния текст: в проекта и във внесения законопроект те се различават с една-две позиции. Съставено на 9 ноември 2026 г.

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
1. Уникалният код за съответствие отпада Първоначално всяка структурирана фактура трябваше да получи уникален код от системата на НАП и се смяташе за издадена едва след кода. Внесеният текст няма такъв код: фактурата е издадена в момента, в който е предадена на получателя. НАП не я валидира предварително.	**§ 42, чл. 120а, ал. 1:** „Структурирана електронна фактура е фактура, за която са налице едновременно следните условия: 1. отговаря на изискванията на този закон; 2. издадена е, предадена е и е получена по електронен път в структуриран електронен формат, който отговаря на европейския стандарт за електронното фактуриране и на списъка на видовете синтаксис съгласно Директива 2014/55/ЕС ..., който позволява нейната автоматична и електронна обработка; 3. има уникален код за съответствие от националната информационна система по чл. 120в.“ **ал. 3:** „Структурираната електронна фактура се счита за издадена, когато е генериран уникален код за съответствие от националната информационна система по чл. 120в.“	**§ 40, чл. 120а, ал. 1:** „Структурирана електронна фактура и/или структурирано електронно известие към фактура е фактура и/или известие, които съдържат информацията, изисквана по този закон, и отговарят на изискванията на европейския стандарт за електронното фактуриране и на списъка на видовете синтаксис съгласно Директива 2014/55/ЕС ..., който позволява тяхната автоматична и електронна обработка.“ **ал. 5:** „Структурираната електронна фактура или структурираното електронно известие към фактура се считат за издадени в момента на предаването им към получателя.“
2. Централната система на НАП се заменя с мрежа за обмен и портал Проектът предвиждаше една национална система (НИССЕФ), през която минават, проверяват се и се съхраняват всички фактури. Внесеният текст предвижда стандартизирана мрежа за сигурен обмен с точки за достъп на оторизирани доставчици. Националният портал на НАП е само една от възможностите, главно за лица без специализиран софтуер.	**§ 42, чл. 120в, ал. 1-2:** „(1) Националната агенция за приходите поддържа национална информационна система за структурирано електронно фактуриране и цифрово отчитане. (2) Националната информационна система осигурява: 1. съставяне на структурирани електронни фактури и известия към тях; 2. получаване на данни от съставени структурирани електронни фактури и известия към тях чрез други софтуери или системи; 3. извършване на семантична проверка на съответствието ...; 4. генериране на уникален код за съответствие ...; 5. уведомяване на доставчика и получателя на фактурата за генерирания уникален код за съответствие; 6. достъп и възможност за получаване на наличните данни за всички издадени от и към лицата по чл. 113, ал. 16 и 17 структурирани електронни фактури и известия към тях; 7. съхраняване на данни за всички издадени структурирани електронни фактури и известия към тях.“	**§ 40, чл. 120а, ал. 2:** „... се издават, предават и получават в структуриран електронен формат, който позволява автоматичната им електронна обработка в рамките на стандартизирана мрежа за сигурен обмен на електронни фактури.“ **ал. 3:** „Свързването с мрежата за сигурен обмен на електронни фактури се осъществява чрез точка за достъп, предоставена от оторизиран доставчик на услуги и софтуер за фактуриране.“ **чл. 120в, ал. 1-2:** „(1) Националната агенция за приходите осигурява Национален портал за структурирано електронно фактуриране. (2) Данъчно задължените лица по чл. 113, ал. 16 и 17 могат да генерират, издават и получават структурирани електронни фактури чрез Националния портал.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
3. Начини за издаване: от два към три В проекта пътищата бяха два: през системата на НАП или чрез друг софтуер, който подава данни в реално време. Във внесения текст са три: собствен софтуер, софтуер на доставчик на услуги (акредитиран) или Националният портал.	**§ 33, чл. 112, ал. 5:** „Структурираните електронни фактури по чл. 120а и структурираните електронни известия към фактури по чл. 120б могат да се издават чрез националната информационна система по чл. 120в или чрез друг софтуер или системи.“	**§ 40, чл. 120а, ал. 4:** „Структурираната електронна фактура и/или структурираното електронно известие към фактура могат да бъдат издадени от данъчно задължено лице чрез собствен софтуер, софтуер, предоставен от доставчик на услуги на структурирано електронно фактуриране или Националния портал на Националната агенция за приходите.“ **§ 32, чл. 112, ал. 5:** „... могат да се издават чрез софтуер за издаване на структурирани електронни фактури през стандартизираната мрежа за сигурен обмен на електронни фактури по чл. 120а, ал. 2 или чрез Националния портал за структурирано електронно фактуриране по чл. 120в.“
4. Данните към НАП: без предварителна проверка и без 48 часа В проекта данните се изпращаха незабавно, НАП правеше автоматична проверка, връщаше съобщение при несъответствие и грешката се отстраняваше до 48 часа. Във внесения текст данните се предават в момента на издаване, без проверка и без код. При самофактуриране срокът е до 5 дни.	**§ 42, чл. 120г, ал. 1-3:** „(1) Данни, определени в наредбата по чл. 120а, ал. 4, се предават или изпращат незабавно в реално време към Националната агенция за приходите след съставяне или анулиране на структурирани електронни фактури и известия към тях чрез друг софтуер или система. (2) След получаване на данните по ал. 1 се извършва автоматична проверка за съответствие с изискванията на чл. 120а и 120б, като при установено съответствие се генерира уникален код за съответствие от националната информационна система по чл. 120в. (3) Когато при извършената автоматична проверка по ал. 2 се установи неизпълнение на изискванията, системата връща съобщение за установено несъответствие. Несъответствието се отстранява в срок до 48 часа по ред, определени в наредбата по чл. 120а, ал. 4.“	**§ 40, чл. 120д:** „(1) Данните, определени в наредбата по чл. 120а, ал. 9, се предават към Националната агенция за приходите в момента на издаване на структурираната електронна фактура или структурираното електронно известие към фактура за всяка отделна доставка от задълженото лице. (2) В случай на самофактуриране данните по ал. 1 се предават от доставчика по доставката не по-късно от 5 дни след издаване на фактурата. (3) При издаване или получаване на фактура чрез Националния портал данните се изпращат автоматично към информационната система на Националната агенция за приходите в същия момент.“
5. Кога фактурата е получена: кодът се заменя с адреса в регистъра В проекта фактурата се смяташе за получена, когато НАП генерира кода, а реалното изпращане оставаше по договорени между страните спецификации. Във внесения текст доставчикът е длъжен да изпрати фактурата точно на адреса от Националния регистър. Грешен или произволен адрес означава неиздадена фактура и липса на данъчен кредит.	**§ 42, чл. 120д, ал. 2-3:** „(2) Структурираните електронни фактури и известия към тях се считат за получени от получателя в момента, в който за съответния документ бъде генериран уникален код за съответствие в националната информационна система по чл. 120в. (3) Независимо от ал. 2 структурираните електронни фактури и известия към тях се изпращат от доставчика на получателя по електронен път. Получателят е длъжен да осигури възможност за надеждното им електронно получаване и обработка, съобразно договорените между страните технически спецификации.“	**§ 40, чл. 120б, ал. 5:** „Доставчикът е длъжен да изпрати структурираната електронна фактура или структурираното електронно известие към фактура точно и единствено към адреса, посочен в регистъра за съответния получател. Изпращането ... към несъответстващ или произволно избран адрес се счита за неиздаване на електронна фактура или известие по смисъла на този закон и не възниква право на приспадане на данъчен кредит.“ **чл. 120г:** „Обменът, изпращането и автоматичната доставка на структурирани електронни фактури от доставчик, който не прилага чл. 120в, се извършват по електронен път, като софтуерът на доставчика насочва документа към декларирания адрес на получателя в регистъра по чл. 120б, ал. 1.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
6. Ново: Национален регистър на електронните адреси В проекта няма регистър. Внесеният текст създава публичен регистър (НАП заедно с МИДТ) с адресите за получаване на фактури, акредитираните доставчици и сертифицираните софтуери. Всяко регистрирано лице декларира адрес в 7-дневен срок от регистрацията си по ЗДДС; заварените към 1 януари 2028 г. го правят до 30 юни 2028 г. Преди изпращане доставчикът проверява адреса.	*Няма такава разпоредба.*	**§ 40, чл. 120б, ал. 1:** „Националната агенция за приходите съвместно с Министерството на иновациите и дигиталната трансформация създава и поддържа публичен Национален регистър, който съдържа електронните адреси за получаване на фактури, акредитираните доставчици на услуги за издаване на електронни структурирани фактури и сертифицираните софтуери на лицата.“ **ал. 2:** „Всяко данъчно задължено, установено на територията на страната, регистрирано по този закон лице, е длъжно в 7-дневен срок от регистрацията си по този закон да декларира в регистъра по ал. 1 адрес на точката за достъп за получаване на структурирани електронни фактури. Данъчно задължените лица по чл. 113, ал. 17 са длъжни в 7-дневен срок преди извършване на първа доставка да декларират ... електронния си адрес ...“ **ал. 3:** „Декларираните адреси могат да бъдат: 1. адрес на национален портал за електронно фактуриране - за лица, които не използват специализиран софтуер ...; 2. точка за достъп в стандартизирана мрежа за сигурен обмен на електронни фактури по чл. 120а, ал. 11 - за лица, които използват софтуер, предоставен от доставчик на услуги ...; 3. адрес на система за електронен обмен на данни - за лица със собствен софтуер.“ **ал. 6:** „Доставчикът е длъжен да провери валидността на електронния адрес на получателя в регистъра преди изпращане на фактурата. Липсата на валиден адрес в регистъра не освобождава изпращача от отговорност за издаване на фактура.“ **§ 104:** „Регистрираните по Закона за данък върху добавената стойност лица към 1 януари 2028 г. са длъжни в срок до 30 юни 2028 г. да декларират по реда на чл. 120б, ал. 4 ... електронния си адрес за получаване на структурирани електронни фактури ...“
7. Ново: технически изисквания към мрежата за обмен Внесеният текст записва в закона технологичната рамка: Директива 2014/55/ЕС, CEF eDelivery с протокол AS4, децентрализиран модел с акредитирани доставчици (четириъгълен или петъгълен) и EN 16931 във форматите XML UBL 2.1 и CII. В проекта такива изисквания нямаше.	*Няма такава разпоредба.*	**§ 40, чл. 120а, ал. 11:** „Одобряваната с наредбата по ал. 9 стандартизирана мрежа за сигурен обмен на електронни фактури задължително отговаря на следните изисквания: 1. съответствие с Директива 2014/55/ЕС относно електронното фактуриране при обществените поръчки; 2. технологична архитектура, базирана на CEF eDelivery, с прилагане на профила на транспортния протокол AS4; 3. децентрализиран модел на управление с участието на акредитираните доставчици (четириъгълен или петъгълен пазарен модел); 4. поддръжка на европейския стандарт за семантичен модел EN 16931 чрез осигуряване на пълен автоматичен обмен във форматите XML UBL 2.1 и CII.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
8. Наредбата: от един министър към трима, със срок 1 юли 2027 г. В проекта наредбата беше на министъра на финансите, до 6 месеца от обнародването. Във внесения текст я издават съвместно трима министри (финанси, иновации и дигитална трансформация, икономика), с участие на НАП и браншовите организации на софтуерните разработчици, до 1 юли 2027 г. Тя ще урежда и сертифицирането на собствен софтуер и акредитацията на доставчиците.	**§ 42, чл. 120а, ал. 4:** „Техническите изисквания за издаване, изпращане, верифициране, получаване и съхраняване на структурирани електронни фактури се определят с наредба на министъра на финансите.“ **§ 104:** „В срок до 6 месеца от обнародването на този закон в „Държавен вестник“ министърът на финансите издава наредбата по чл. 120а, ал. 4.“	**§ 40, чл. 120а, ал. 9:** „Министърът на финансите, министърът на иновациите и дигиталната трансформация и министърът на икономиката, инвестициите и индустрията съвместно издават Наредба за техническите стандарти, обмена и дигиталната отчетност на електронни фактури. Наредбата се изготвя съвместно с Националната агенция за приходите и водещите браншови организации на разработчиците на софтуер.“ **ал. 10:** „С наредбата по ал. 9 се определят: 1. техническите изисквания ... в съответствие със стандарт БДС EN 16931; 2. задължителните минимални реквизити и техническите елементи на данните ...; 3. условията, редът и техническите изисквания за сигурност на програмните интерфейси (API), оперативна съвместимост и сертифициране на собствения софтуер на лицата; 4. редът за функциониране и обмен на документи през Националния портал; 5. условията и редът за акредитация на доставчиците на услуги за структурирано електронно фактуриране.“ **§ 106:** „... съвместно издават наредбата по чл. 120а, ал. 9 в срок до 1 юли 2027 г.“
9. Кодът на стоката по Комбинираната номенклатура отпада Проектът изискваше всяка структурирана фактура да съдържа код на стоката по Комбинираната номенклатура или на услугата по UN/CEFACT. Във внесения текст това изискване го няма. Реквизитите на структурираната фактура са общите по чл. 114.	**§ 42, чл. 120а, ал. 2, б. „а“:** „Структурираната електронна фактура, освен реквизитите по чл. 114, задължително съдържа: а) код на стоката по Комбинираната номенклатура на ЕС ... или на услугата по Класификатора на ООН за улеснение на търговията и електронния бизнес (UN/CEFACT) или друг код, определен с наредбата по ал. 3, за стока или услуга, за която такъв липсва в Комбинираната номенклатура или UN/CEFACT;“	*Няма такова изискване. Чл. 120а, ал. 1 препраща към „информацията, изисквана по този закон“, т.е. реквизитите по чл. 114.*
10. Банковата сметка: от реквизит на структурираната фактура към реквизит на всяка фактура В проекта номерата на сметките бяха задължителни само за структурираната фактура. Във внесения текст те стават реквизит на всяка фактура по чл. 114, ал. 1 (нова т. 16), независимо дали е структурирана. Промяната влиза в сила от 1 юли 2028 г.	**§ 42, чл. 120а, ал. 2, б. „б“:** „б) номерата на банковите сметки или номерата на виртуалните сметки на доставчика или други идентификатори, които недвусмислено идентифицират сметките на доставчика, по които е получено или се очаква плащане.“	**§ 34, чл. 114, ал. 1, нова т. 16:** „16. номерата на банковите сметки, платежните сметки или други идентификатори, които недвусмислено идентифицират сметките на доставчика, по които е получено или се очаква плащане.“ **§ 109, т. 1:** § 34 влиза в сила от 1 юли 2028 г.
11. Обхват: добавено изключение за услугите по чл. 21, ал. 2 Кръгът на задължените лица е същият (вж. „Без промяна“). Разликата е в изключенията: освен ВОД и тристранните операции, внесеният текст позволява и услугите по чл. 21, ал. 2 с място на изпълнение в друга държава членка да не се документират със структурирана фактура.	**§ 34, чл. 113, ал. 16, изр. второ:** „За вътреобщностни доставки и доставки като посредник в тристранна операция или авансовите плащания, свързани с тях, данъчният документ може да не се издава като структурирана електронна фактура или структурирано електронно известие към такава фактура.“	**§ 33, чл. 113, ал. 16, изр. второ:** „За вътреобщностни доставки, доставки като посредник в тристранна операция и/или услуги по чл. 21, ал. 2 с място на изпълнение на територията на друга държава членка или авансовите плащания, свързани с тях, данъчният документ може да не се издава като структурирана електронна фактура или структурирано електронно известие към такава фактура.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
12. Ново: срокът за издаване на фактура става 10 дни Проектът не пипаше общия срок по чл. 113, ал. 4 (5 дни). Внесеният текст го удължава на 10 дни, в сила от 1 юли 2028 г., заедно с електронното фактуриране.	*Няма промяна в чл. 113, ал. 4 (остава „5 дни“).*	**§ 33, т. 1:** „В ал. 4 думите „5 дни“ се заменят с „10 дни“.“ **§ 109, т. 1:** § 33 влиза в сила от 1 юли 2028 г.
13. Ново: правила при технически срив Проектът не уреждаше какво става при срив. Внесеният текст: фактурите се съставят офлайн в структуриран формат, хартия и PDF не се допускат, а след възстановяване се предават до 7 работни дни (срив в националната система) или до 1 работен ден (проблем при самото лице).	*Няма такава разпоредба.*	**§ 33, чл. 113, ал. 20:** „При техническа недостъпност до софтуера за издаване на структурирани електронни фактури и/или до стандартизираната мрежа за сигурен обмен на електронни фактури, и/или до Националния портал на Националната агенция за приходите, дължаща се на технически срив, непреодолима сила или технически проблем, структурираните електронни фактури се съставят в офлайн режим в структуриран електронен формат, отговарящ на техническите изисквания, определени с наредбата по чл. 120а, ал. 9. В тези случаи не се допуска издаването на фактури на хартиен носител или в неструктуриран електронен формат (PDF).“ **ал. 21:** „След отстраняване на техническата недостъпност или отпадане на причините за непреодолимата сила данъчно задълженото лице е длъжно да издаде съставената по ал. 20 структурирана електронна фактура ... чрез предаването им към получателя по реда на чл. 120а - 120г в следните срокове: 1. до 7 работни дни от официалното съобщение за отстраняване на срива в националната информационна система; 2. до 1 работен ден от възстановяване на техническата изправност при данъчно задълженото лице.“
14. Фискалните устройства: общото изключение отпада Проектът изключваше от задължението за структурирана фактура случаите, в които фактурата се издава от фискално устройство като разширен фискален или системен бон. Внесеният текст запазва само правилото за горивата през ЕСФП при плащане в брой, с карта и други заместващи средства, без общо изключение от чл. 113, ал. 16.	**§ 40, чл. 118, ал. 24:** „При доставка, отчетена чрез ЕСФП, ИАСУТД или ФУ, когато фактурата се издава от ЕСФП, ИАСУТД или ФУ под формата на разширен фискален/системен бон в момента на извършване на продажбата, чл. 113, ал. 16 и ал. 18 не се прилагат. В този случай за доставка на горива, отчетена чрез ЕСФП, независимо от вида на плащането по нея, се издава задължително разширен фискален бон от ЕСФП в момента на извършване на продажбата. В тези случаи не се прилага разпоредбата на чл. 113, ал. 4 и 13“	**§ 38, чл. 118, ал. 24:** „Когато се издава фактура за доставка на горива, отчетена чрез ЕСФП, и по която се плаща в брой, с чек, с ваучер, с платежна карта или с други заместващи парите платежни средства, фактурата се издава задължително от ЕСФП под формата на разширен фискален бон в момента на извършване на продажбата. В тези случаи не се прилага разпоредбата на чл. 113, ал. 4 и 13.“
15. Пропуснат данъчен кредит: без корекция на стария период В проекта пропуснатият данъчен кредит се ползваше само чрез корекция на декларацията за периода, в който е възникнал. Внесеният текст връща действащия ред: добавя се в декларацията за един от следващите 12 данъчни периода.	**§ 8, чл. 72, ал. 2:** „Ако регистрираното лице не е приспаднало начисления по получените доставки данък в срока по ал. 1, то може да извърши приспадането чрез корекция на справка-декларацията за периода, в който е възникнало правото на приспадане, но не по-късно от 12 данъчни периода след данъчния период на възникването му.“	**§ 8, чл. 72, ал. 2:** „Ако регистрираното лице не е упражнило правото на приспадане на начисления по получените доставки данък в срока по ал. 1, то може да бъде упражнено чрез добавяне в справка-декларацията по чл. 125, ал. 1 в един от следващите 12 данъчни периода, следващи данъчния период, през който е възникнало това право.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
16. Условието за данъчен кредит: изричният отказ в чл. 70 отпада Проектът добавяше в чл. 70 изрична забрана за данъчен кредит без структурирана фактура. Внесеният текст не пипа чл. 70. Условието остава в чл. 71, т. 1 (получателят трябва да притежава документ по чл. 120а) и в чл. 120б, ал. 5 (изпращане на грешен адрес). Формулировката в чл. 71 се сменя от „е издаден“ на „притежава“.	**§ 6, чл. 70, ал. 7:** „Не е налице право на данъчен кредит за доставка на стоки и услуги, за която данъкът не е начислен с данъчен документ по чл. 120а и 120б, когато доставчикът е бил задължен да издаде такъв документ.“ **§ 7, чл. 71, т. 1:** „за доставката е издаден данъчен документ по чл. 120а и 120б;“	**чл. 70:** Няма промяна. **§ 7, чл. 71, т. 1:** „притежава издаден данъчен документ по чл. 120а;“
17. Анулиране на погрешна структурирана фактура (чл. 116) И двата текста допускат анулиране без кредитно известие до 5-о число. Внесеният уточнява, че това е до 5-о число на месеца след периода на издаване и преди подаване на декларацията, и добавя, че информацията се изпраща към НАП в момента на анулирането. От кредитното известие по ал. 4 отпада уникалният код.	**§ 37, чл. 116, ал. 9:** „Погрешно издадени документи по чл. 120а или чл. 120б, най-късно до 5-о число на данъчния период, следващ данъчния период на издаването на погрешно издадения документ, се анулират по ред, определен в наредбата по чл. 120а, ал. 3, като не се издават кредитни известия.“ **ал. 4, т. 2:** „номера и датата на документа, който се анулира, както и уникалния номер за съответствие за документи по чл. 120а и чл. 120б.“	**§ 36, чл. 116, ал. 9:** „Погрешно издаден документ по чл. 120а се анулира без издаване на кредитно известие най-късно до 5-о число на месеца, следващ данъчния период на издаването на този документ, преди подаване на декларацията по чл. 125, ал. 1. Информацията за анулирането се изпраща по електронен път към информационната система на Националната агенция за приходите в момента на извършването му, по ред, определен в наредбата по чл. 120а, ал. 9.“ **ал. 4, т. 2:** „номера и датата на документа, който се анулира.“
18. Протоколът по чл. 117 без уникален код Проектът добавяше уникалния код като реквизит на протокола, когато за доставката има структурирана фактура. Във внесения текст това отпада заедно с кода.	**§ 38, чл. 117, ал. 1, нова т. 11:** „11. уникален код, когато за доставката е издаден данъчен документ по чл. 120а и 120б.“	*Няма такава разпоредба (отпада заедно с кода).*
19. Начисляване на данъка (чл. 86) Проектът обвързваше начисляването със структурирана фактура или известие и добавяше нова ал. 5 за начисляване с протокол. Внесеният текст допуска документ по чл. 120а или протокол (чл. 112, ал. 1, т. 3) и няма нова ал. 5.	**§ 18, чл. 86, ал. 1, т. 1:** след „данъчен документ“ се добавя „по чл. 120а и 120б“ **нова ал. 5:** „Регистрирано лице, за което данъкът е станал изискуем, е длъжно да го начисли, като: 1. издаде протокол, в който посочи данъка на отделен ред; 2. включи размера на данъка по т. 1 при определяне на резултата за съответния данъчен период в справка-декларацията по чл. 125 за този данъчен период.“	**§ 19, чл. 86, ал. 1, т. 1:** след „данъчен документ“ се добавя „по чл. 120а или по чл. 112, ал. 1, т. 3“ **ал. 5:** Няма такава разпоредба.
20. Обратно начисляване при неустановен доставчик (чл. 82, ал. 2, т. 4) Регистрираните, но неустановени в страната доставчици не издават структурирани фактури (чл. 113, ал. 18). За техните доставки данъкът се начислява от получателя. Внесеният текст ограничава това до случаите, в които получателят е регистрирано лице.	**§ 17, чл. 82, ал. 2, т. 4:** „4. доставка на стоки и услуги, за които е издаден данъчен документ по чл. 113, ал. 18.“	**§ 18, чл. 82, ал. 2, т. 4:** „4. доставка на стоки и услуги, за които е издаден данъчен документ по чл. 113, ал. 18 - когато получателят е регистрирано по този закон лице.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
21. Проектът на справка-декларация: дребни уточнения (чл. 125) Моделът е един и същ (вж. „Без промяна“). Внесеният текст сменя мястото на достъп от „Е-услугите“ на „Националната информационна система“ и добавя в задължителните допълвания решенията по чл. 19б от Закона за митниците.	**§ 45, чл. 125, ал. 18:** „... да осигури достъп до предварително генерирания проект по ал. 3 по електронен път чрез Е-услугите на агенцията не по-късно от 2-ро число на месеца, следващ данъчния период, за който се отнася.“ **ал. 19:** „... данните за: 1. доставки, за които лицата не са задължени да издават структурирани електронни фактури по чл. 113; 2. отчети по чл. 119; 3. начислен данък с протоколи по чл. 117.“	**§ 44, чл. 125, ал. 18:** „... да осигури достъп до предварително генерирания проект по ал. 3 по електронен път чрез Националната информационна система не по-късно от 2-ро число на месеца, следващ данъчния период, за който се отнася.“ **ал. 19:** „... 1. доставки, за които лицата не са задължени да издават структурирани електронни фактури по чл. 113; 2. отчети по чл. 119; 3. начислен данък с протоколи по чл. 117; 4. решения по чл. 19б от Закона за митниците, с които се установяват митническо задължение и/или други публични държавни вземания.“
22. Санкции за софтуерните доставчици: наполовина (чл. 192б) Санкцията за софтуер, който блокира предаването на данни към НАП, е намалена двойно: за юридически лица и ЕТ от 50 000-100 000 евро на 25 000-50 000 евро, при повторно нарушение от 100 000-250 000 на 50 000-100 000 евро. Отпада и правото на НАП временно да изключи софтуерния продукт.	**§ 98, чл. 192б:** „(1) На производител/разпространител на софтуер или система по чл. 120г, който поради технически пропуски или грешки в софтуерния код блокира автоматичното изтегляне и предаване на данни към националната информационна система, се наказва с глоба в размер от 10 000 до 20 000 евро - за физическите лица, които не са търговци или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 50 000 евро до 100 000 евро. (2) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата от 25 000 до 50 000 евро, а на имуществената санкция е в размер от 100 000 до 250 000 евро, като Националната агенция за приходите има право временно да прекрати достъпа на съответния софтуерен продукт до националната информационна система до отстраняване на дефектите от страна на производител или разпространител.“	**§ 97, чл. 192б:** „(1) На производител и/или разпространител на софтуер за структурирано електронно фактуриране, който поради технически пропуски или грешки в софтуерния код блокира автоматичното предаване на данни към Националната информационна система, се наказва с глоба в размер от 5000 до 10 000 евро - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 25 000 евро до 50 000 евро. (2) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата е от 10 000 до 20 000 евро, а на имуществената санкция е в размер от 50 000 до 100 000 евро.“
23. Санкция за неиздадена структурирана фактура (чл. 182а): същият размер, по-късна дата Размерът е непроменен: неначисленият данък, но не по-малко от 750 евро за физически лица и 1500 евро за юридически лица и ЕТ. Отлага се началото: от 1 юли 2028 г. на 1 януари 2029 г., т.е. шест месеца след старта на системата.	**§ 85, чл. 182а:** „Регистрирано лице, което не е издало фактура по чл. 120а, се наказва с глоба в размер на неначисления данък, но не по-малко от 750 евро - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци в размер на неначисления данък, но не по-малко от 1500 евро.“ **§ 105, т. 2:** „Параграф 85 относно чл. 182а, който влиза в сила от 1 юли 2028 г.“	**§ 84, чл. 182а:** Същият текст. **§ 109, т. 2:** „Параграф 84 относно чл. 182а, който влиза в сила от 1 януари 2029 г.“
24. Стартът: от 1 януари 2028 г. на 1 юли 2028 г. Всички разпоредби за структурираното фактуриране, отпадането на дневниците и новата справка-декларация се отлагат с шест месеца. Последният данъчен период по стария ред става юни 2028 г. вместо декември 2027 г.	**§ 105, т. 1:** „... които влизат в сила от 1 януари 2028 г.“ **§ 101, ал. 1:** „Справка-декларацията, VIES-декларацията и отчетните регистри за данъчен период декември 2027 г. се подават по реда на чл. 124 и 125 в сила до 31 декември 2027 г.“	**§ 109, т. 1:** „... които влизат в сила от 1 юли 2028 г.“ **§ 102, ал. 1:** „Справка-декларацията, VIES-декларацията и отчетните регистри за данъчен период юни 2028 г. се подават по реда на чл. 124 и 125 в сила до 30 юни 2028 г.“

Какво се променя	Първоначален проект (23.09.2026)	Внесен законопроект № 52-602-01-60 (05.11.2026)
25. Преходен режим за фактури и аванси около старта Логиката е същата, датите са преместени. Ново е правилото за авансите: ако авансовата фактура е издадена преди 1 юли 2028 г., а данъчното събитие настъпва след това, структурираната фактура е за цялата данъчна основа, а авансовата се анулира по досегашния ред на чл. 116.	**§ 102:** „(1) Издадените фактури и справка-декларацията за последния данъчен период преди 1 януари 2028 г. се декларират и отчитат по досегашния ред на глава тринадесета. (2) Когато данъчното събитие по доставка е възникнало до 31 декември 2027 г. включително и данъчният документ за доставката се издава след 1 януари 2028 г., доставката се документира чрез издаване на структурирана електронна фактура ... (3) Когато е получено цялостно или частично авансово плащане по доставка, данъчното събитие за което настъпва след 1 януари 2028 г., регистрираното лице - доставчик документира доставката чрез издаване на структурирана електронна фактура, като посочва цялата данъчна основа за доставката.“	**§ 103:** „(1) ... за последния данъчен период преди 1 юли 2028 г. се декларират и отчитат по досегашния ред на глава тринадесета. (2) Когато данъчното събитие по доставка е възникнало до 30 юни 2028 г. включително и данъчният документ за доставката се издава след 1 юли 2028 г., доставката се документира чрез издаване на структурирана електронна фактура ... (3) Когато е получено цялостно или частично авансово плащане по доставка, данъчното събитие за което настъпва след 1 юли 2028 г., регистрираното лице-доставчик документира доставката чрез издаване на структурирана електронна фактура, като посочва цялата данъчна основа за доставката. (4) В случаите по ал. 3 издадената преди 1 юли 2028 г. фактура се анулира по реда на чл. 116 в сила до 30 юни 2028 г.“
26. Тестова среда и регистър: с фиксирани дати Проектът обещаваше тестов достъп 6 месеца преди старта, без дати. Внесеният текст фиксира: тестова среда от 1 януари до 30 юни 2028 г., регистърът на адресите работи от 1 януари 2028 г., реалната среда стартира на 1 юли 2028 г.	**§ 103:** „Националната агенция за приходите осигурява достъп за тестване на интеграцията за подаване на данни към националната информационна система за структурирано електронно фактуриране и цифрово отчитане по чл. 120в от регистрираните лица за период от 6 месеца преди влизане в сила на § 104, т. 1.“	**§ 105:** „(1) Националната агенция за приходите осигурява на регистрираните по Закона за данък върху добавената стойност лица достъп до тестова среда на Националната информационна система за подаване на данни и Националния портал за структурирано електронно фактуриране за периода от 1 януари до 30 юни 2028 г. (2) Националната агенция за приходите осигурява функционирането на Националния регистър на електронните адреси за получаване на фактури по чл. 120б, ал. 1 считано от 1 януари 2028 г. (3) Националната информационна система за подаване на данни и националният портал за структурирано електронно фактуриране започват да функционират в реална среда от 1 юли 2028 г.“

Какво остава както в първоначалния проект

Разпоредби, чието съдържание е еднакво и в двата текста (с дребни редакционни разлики). В скоби са параграфите по проекта и по внесения законопроект.

Разпоредба (§ проект / § внесен)	Съдържание
чл. 113, ал. 16, изр. първо (§ 34 / § 33)	Кой е длъжен: установен в страната регистриран доставчик, за доставки с място на изпълнение в страната, включително аванси, към установен в страната получател, който е данъчно задължено лице, данъчно незадължено юридическо лице или държавата, държавен или местен орган.
чл. 113, ал. 17 (§ 34 / § 33)	Нерегистрирани лица, установени в страната, издават структурирани фактури към държавата, държавни и местни органи.
чл. 113, ал. 18 (§ 34 / § 33)	Регистрирани, но неустановени в страната лица издават документ по чл. 112 и не прилагат ал. 16.
чл. 113, ал. 19 (§ 34 / § 33)	При самофактуриране по ал. 6 се издават структурирани фактури.
чл. 112, ал. 2 и 4 (§ 33 / § 32)	Данъчните документи са на хартия или в електронна форма; електронните фактури са два вида: структурирани по чл. 120а и всички други електронни формати (включително PDF).
чл. 114, ал. 9 (§ 35 / § 34)	Изискването получателят да е приел електронното фактуриране не се прилага в случаите по чл. 113, ал. 16 и 17.
чл. 120а, ал. 6 (§ 42, чл. 120д, ал. 1 / § 40)	Издаването на структурирана фактура не изисква съгласие на получателя.
чл. 120а, ал. 7 (§ 42, чл. 120б, ал. 1 / § 40)	Изменение на данъчната основа по чл. 115 на структурирана фактура става само със структурирано електронно известие.
чл. 124, ал. 1-6 (§ 44 / § 43)	Отменят се: дневниците за покупки и продажби отпадат.
чл. 125, ал. 3, 15-17, 20-22 (§ 45 / § 44)	НАП предоставя предварително генериран проект на справка-декларация за всеки период, съставен от структурираните фактури и митническите декларации; автоматично се попълват начисленият данък и пълният данъчен кредит; лицето има право да допълва данъчен кредит по протоколи и доставки без данъчен кредит и да коригира, добавя или изтрива данни до подаването; редът е в наредбата.
чл. 125, ал. 2 (§ 45, ал. 23 / § 44, ал. 2)	VIES-декларацията се запазва: ВОД, тристранни операции, услуги по чл. 21, ал. 2 и складиране до поискване.
чл. 126, ал. 1-3 (§ 46 / § 45)	Грешки до срока за подаване се поправят през проекта и с повторно подаване; след срока в един от следващите 12 данъчни периода с нова декларация за периода на грешката.
чл. 116, ал. 4 (основа), ал. 5 и ал. 10 (§ 37 / § 36)	Ако погрешният документ вече е в подадена декларация, анулирането е с кредитно известие; хартиените екземпляри остават при издателя; фактура, която не отговаря на чл. 120а при задължение за структурирана, е погрешно съставена.
чл. 115, ал. 1 и 3 (§ 36 / § 35)	Известие при поправка на погрешно издадена фактура; анулиране по чл. 116, ал. 4.
чл. 71, т. 2; чл. 75, ал. 2; чл. 77, ал. 2; чл. 78 (§ 7, 9-11 / § 7, 10-12)	Протокол при обратно начисляване; данъчен кредит при регистрация и повторна регистрация по чл. 72; корекции по чл. 78 в периода на получаване на документа.
чл. 78а, 79, 79а, 79б, 80, 102, 126б, 151б, 151в (§ 12-16, 29, 48, 52, 53 / § 13-17, 28, 47, 51, 52)	Всички препратки към дневниците за покупки и продажби се заменят със справка-декларацията или се заличават.
чл. 120 (отменен); чл. 121, ал. 3 (§ 41, 43 / § 39, 41)	Старият чл. 120 за отчетите се отменя; препратката в чл. 121, ал. 3 се заличава.

Разпоредба (§ проект / § внесен)	Съдържание
чл. 182, ал. 1-2 (§ 84 / § 83)	Неотразен документ в справка-декларацията: глоба в размер на неначисления или посочения данък, минимум 500 евро за физически лица и 1000 евро за юридически лица; при повторно нарушение 25 на сто, минимум 125/250 евро.
чл. 182а, размер (§ 85 / § 84)	Неначисленият данък, минимум 750 евро за физически лица и 1500 евро за юридически лица и ЕТ.
Общо влизане в сила (§ 105 / § 109)	Законът влиза в сила от 1 януари 2027 г.; електронното фактуриране е изключение с отделна дата.

Датите на едно място

Събитие	Първоначален проект	Внесен законопроект
Наредба за техническите стандарти	до 6 месеца от обнародването (министър на финансите)	до 1 юли 2027 г. (трима министри съвместно)
Национален регистър на електронните адреси	няма	работи от 1 януари 2028 г.
Тестова среда	6 месеца преди старта	1 януари - 30 юни 2028 г.
Деклариране на адрес от заварените регистрирани лица	няма	до 30 юни 2028 г.
Последен данъчен период по стария ред (дневници)	декември 2027 г.	юни 2028 г.
Старт на структурираните фактури, отпадане на дневниците, нова справка-декларация, 10-дневен срок за фактура, банкова сметка като реквизит	1 януари 2028 г.	1 юли 2028 г.
Санкция по чл. 182а за неиздадена структурирана фактура	1 юли 2028 г.	1 януари 2029 г.

Източници: Проект на Закон за изменение и допълнение на ЗДДС, публикуван за обществено обсъждане на 23.09.2026 г. (strategy.bg); Законопроект № 52-602-01-60 за изменение и допълнение на ЗДДС, внесен от Министерския съвет на 05.11.2026 г. (parliament.bg), и мотивите към него.